

**Vraag nr. 388**  
**van 9 september 1997**  
**van de heer BART VANDENDRIESSCHE**

*Gentse Kanaalzone – Polyaromatische koolwaterstoffen*

In de gemeente Zelzate werd begin augustus 1997 ernstige bodemvervuiling door kankerverwekkende polyaromatische koolwaterstoffen (PAK) vastgesteld. Mogelijk is daarvoor een bepaald bedrijf verantwoordelijk.

De bevolking in de Gentse Kanaalzone is veront- rust en vreest dat ook andere bedrijven producten behandelen of verwerken waarin stoffen zijn aan- getoond die vergelijkbaar zijn met de PAK's die in Zelzate gevonden zijn.

1. Welke vaststellingen heeft de minister gedaan die erop wijzen dat er een potentieel gevaar be- staat voor het leefmilieu in de Gentse Kanaal- zone ?
2. Welke initiatieven heeft hij genomen om terza- ke duidelijkheid te scheppen en om de gemeen- tebesturen en de bevolking voor te lichten ?

Welke specifieke opdrachten werden aan de gemeentebesturen opgelegd ?

Hebben alle gemeentebesturen in de Gentse Kanaalzone hun volle medewerking toegezegd ?

3. Beschikt de minister over een lijst met bedrij- ven en de schadelijke stoffen die zij verwerken of produceren ? Zo ja, wordt deze lijst regelm- atig geactualiseerd ? Welk gebruik wordt ervan gemaakt ? Zo neen, wordt een dergelijke lijst opgesteld ?
4. Heeft de minister opdracht gegeven gebieden in de Gentse Kanaalzone af te bakenen voor uit- gebreid bodemonderzoek ? Zo ja, welke ? Welke risico's worden daarbij prioritair onder- zocht ?
5. Zijn in de monitoring-leefmilieu van de Gentse Kanaalzone andere onrustbarende afwijkingen vastgesteld in lucht, water of bodem ?
6. Wanneer werd de bodemvervuiling door PAK's vastgesteld door de Milieu-inspectie ? Welke maatregelen werden toen genomen ?

N.B. : Een gelijkaardige vraag werd gesteld aan mevrouw Wivina Demeester-De Meyer,

Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid.

**Antwoord**

1 en 3.

- a) Artikel 3,§ 2 van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering stipu- leert dat op elk bedrijfsterrein waarop zich activiteiten voordoen en/of inrichtingen bevinden die bodemverontreiniging kunnen veroorzaken, een oriënterend bodemonder- zoek moet worden uitgevoerd :
  - bij overdracht van gronden (ook indien er bodembedreigende activiteiten of inrich- tingen in het verleden aanwezig zijn geweest) ;
  - bij sluiting van de inrichting of de stopzet- ting van de activiteit ;
  - periodiek zoals bepaald in artikel 4 van het Vlaams Reglement op de bodemsane- ring (Vlarebo).

Aan de hand van de gegevens uit deze oriën- terende bodemonderzoeken wordt het regis- ter van verontreinigde gronden opgesteld (artikel 4 van het bodemsaneringsdecreet). Op terreinen waar een historische bodem- verontreiniging voorkomt die een ernstige bedreiging vormt of een nieuwe bodemver- ontreiniging die de bodemsaneringsnormen overschrijdt, zal bodemsanering worden uit- gevoerd.

Tijdens bodemonderzoeken die in het kader van het bodemsaneringsdecreet werden uit- gevoerd ter hoogte van het bedrijf Vft in Zelzate, werd vastgesteld dat zowel de bodem als het grondwater ter plaatse veront- reinigd zijn. Momenteel wordt er in opdracht van het bedrijf een beschrijvend bodemon- derzoek uitgevoerd. Hierin wordt de veront- reiniging volledig afgeperkt en wordt de ernst van de bodemverontreiniging bepaald. Voor het einde van 1997 zal de volledige risi- coanalyse zijn afgerond.

Naar aanleiding van de ongerustheid van de bevolking van de gemeente Zelzate zijn er verschillende staalnamecampagnes uitge- voerd. Hieruit bleek dat er ook in de omge- ving van het terrein bodemverontreiniging

aanwezig is. Naar aanleiding hiervan heeft de gemeente een aantal voorzorgsmaatregelen getroffen (visverbod, sluiting nabijgelegen park, putwaterverbod, geen eigen geteelde groenten consumeren).

Recentelijk heeft de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) op basis van al de beschikbare meetresultaten in de omgeving nagegaan of er gezondheidsrisico's voorkomen. De resultaten van dit onderzoek zijn bekendgemaakt op woensdag 24 september 1997. Hieruit blijkt dat er in een beperkt gedeelte van de gemeente Zelzate duidelijk sprake is van een significant kankerrisico, maar beperkt in vergelijking met bijvoorbeeld roken. Hierbij dient te worden vermeld dat de luchtmetingen in het gebied nog steeds lopende zijn en dus niet in deze risicoanalyse werden opgenomen.

- b) Door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) werd in september 1993 gerapporteerd aangaande de lozingen van microverontreinigingen in het Kanaal Gent-Terneuzen.

Het rapport omvat de resultaten van zowel anorganische als organische concentraties en/of vrachten van 25 bedrijven gelegen in de Gentse Kanaalzone, waaronder Vft. De resultaten van het rapport werden meege-deeld aan de bevoegde instanties die bij deze problematiek betrokken zijn.

Door de VMM worden eveneens sinds mei 1993, en daarvoor door het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie sinds 1979, metingen van de luchtverontreiniging door zwaveldioxide (SO<sub>2</sub>), stikstofoxyden (NO<sub>x</sub>), stof, ozon, vluchtige organische componenten zoals benzeen (sinds 1989) en PAK (sinds 1995) in de Gentse Kanaalzone uitgevoerd. Deze metingen zijn erop gericht enerzijds een beeld te krijgen van de algemene luchtkwaliteit en anderzijds mogelijke bronnen voor specifieke componenten op te sporen. Bij deze metingen werden tot op heden geen concentraties gemeten die een gevaar voor het leefmilieu zouden betekenen. Enkel werden op het meetpunt ten zuidoosten van het centrum van de gemeente Zelzate verhoogde metingen van benzeen vastgesteld.

Dit was de aanleiding voor een intensieve meetcampagne, vanaf april 1995, van benzeen in de onmiddellijke omgeving van het bedrijf Vft om te zien of er zeer lokaal een

potentieel gevaar zou kunnen zijn. Deze metingen hebben ondertussen uitgewezen dat er weliswaar in het begin van de meetcampagne (april 1995) een gemiddelde concentratie dicht bij de algemeen gehanteerde grenswaarde, zijnde 10 microgram/kubieke meter (10 µg/m<sup>3</sup>), voor benzeen werd gemeten, maar dat op het huidige ogenblik de gemiddelde concentratie gedaald is naar een niveau dat vergelijkbaar is met een stedelijke omgeving (5 µg/m<sup>3</sup>).

In de lucht werden tot op heden geen abnormaal hoge concentraties aan PAK's vastgesteld (gemiddeld 0,5 nanogram (ng)/m<sup>3</sup> benzo(a)pyreen), ook niet in de onmiddellijke omgeving van het bedrijf Vft.

2. In april 1997 werd in opdracht van de gemeente Zelzate een bodemonderzoek uitgevoerd ter hoogte van een park gelegen op het grondgebied van de gemeente. Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek werden er op initiatief van de provincie Oost-Vlaanderen verschillende vergaderingen bijeengeroepen. Hierop waren verscheidene bevoegde instanties vertegenwoordigd, waaronder ook de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM). Door de gemeente Zelzate werd een visverbod (voor de visvijver gesitueerd in het bovenvermelde park) ingesteld.

In opdracht van de provincie Oost-Vlaanderen werden bijkomende stalen genomen, in eerste instantie enkel in het park, nadien ook in de nabijgelegen woonwijk (Havenlaan en omgeving : putwater, bodem en groenten). Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek werden bijkomende maatregelen door de gemeente Zelzate uitgevaardigd. Eerst werd het park gesloten, daarna werd verboden putwater te drinken en zelfgeteelde groenten te consumeren.

Vanaf augustus 1997 werden de vergaderingen uitgebreid tot alle betrokken instanties. Ook de gemeentebesturen van de nabijgelegen gemeenten uit de Gentse Kanaalzone waren op de vergaderingen vertegenwoordigd. In opdracht van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid werd er door de VITO een risicoanalyse uitgevoerd (zie punt 1). Na elke vergadering werden de resultaten van de nieuwe onderzoeken en van de besprekingen aan de bevolking bekendgemaakt.

Aan de gemeentebesturen in de Gentse Kanaalzone werd gevraagd eventuele lokale problemen te signaleren en zo nodig bijkomend onderzoek aan te vragen via het provinciebestuur. Op de verschillende coördinatievergaderingen omtrent deze problematiek is gebleken dat alle gemeentebesturen hieraan bereidwillig hebben meegewerkt.

3. Informatie over bedrijven en de schadelijke stoffen die zij verwerken en/of produceren, worden bijgehouden in de Vlaamse milieudatabank. Deze informatie wordt bijgewerkt zodra de exploitatie van de inrichting wordt uitgebreid of gewijzigd.

In het kader van de milieuvergunningsaanvraag wordt door een bedrijf een lijst van gevaarlijke stoffen opgesteld. In de milieuvergunning worden de gevaarlijke stoffen en de vergunde hoeveelheden opgenomen. Bij het uitbreiden van de hoeveelheid of van de soort gevaarlijke stoffen die aanwezig zijn of worden geproduceerd op het bedrijf, dient de milieuvergunning te worden aangepast.

De eersteklasseinrichtingen die industriële activiteiten ontplooiën en/of over opslagplaatsen met risico's voor zware ongevallen beschikken, evenals de eersteklasseinrichtingen met industriële productie en/of opslagplaatsen van bepaalde gevaarlijke stoffen, dienen aan permanente productieregistratie te doen via een register van de gevaarlijke stoffen dat ter beschikking van de toezichthoudende ambtenaren wordt gehouden.

4. Alle bedrijfsterreinen in de Gentse Kanaalzone vallen ook onder de in punt 1 vermelde onderzoeksplicht. Op de terreinen waarop een ernstige bodemverontreiniging wordt vastgesteld, zal bodemsanering worden uitgevoerd. De prioriteit die aan de bodemsanering zal worden gegeven, zal afhangen van de ernst van de verontreiniging : op de meest verontreinigde gronden zal de sanering eerst moeten worden aangevat.

De eerste fase van sanering is het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek. Hierin wordt de bodemverontreiniging steeds volledig afgeperkt. Indien de bodemverontreiniging de perceelsgrenzen overschrijdt, dient er dus ook daarbuiten onderzoek te worden verricht. Eventuele beïnvloeding van nabijgelegen percelen wordt dan ook zeker nagegaan.

Momenteel is er in opdracht van de OVAM aan de Universiteit Gent (UG), met name het Laboratorium voor Toegepaste Geologie en Hydrogeologie, een studie lopende waarin een hydrogeologische overzichtsstudie (1983) van de Gentse Kanaalzone wordt geactualiseerd. In het kader van deze opdracht wordt ook de grondwaterkwaliteit in de Gentse Kanaalzone nagegaan en op kaart uitgezet.

5. Uit de resultaten van het meetnet oppervlaktewater 1996 kan worden gesteld dat de zuurstofhuishouding van het Kanaal Gent-Terneuzen wijst op een verontreinigde tot zwaar verontreinigde toestand. In vergelijking met 1990 werd op alle onderzochte meetpunten een continue significante kwaliteitsverbetering vastgesteld.

De studie aangaande de aanwezigheid van microverontreinigingen in oppervlaktewater en waterbodems, uitgevoerd in 1991-1992, bevestigt wel de aanwezigheid van hoge PAK-concentraties in de waterbodem van het Kanaal Gent-Terneuzen ter hoogte van het Sas van Gent.

In de jaarrapporten "Lozingen in afvalwater" en "Luchtkwaliteit" van de Vlaamse Milieu-maatschappij worden geen onrustbarende meldingen gemaakt wat de luchtkwaliteit in de Gentse Kanaalzone betreft.

6. In opdracht van de afdeling Milieu-inspectie werden in november 1993 de eerste boringen uitgevoerd op het bedrijfsterrein van de NV VfT in Zelzate. In juli 1994 werden bijkomende staalnames van het grondwater op het bedrijf genomen. Op 24 november 1994 werd VfT op de hoogte gesteld van de analyseresultaten. Het bedrijf werd gevraagd om vóór maart 1995 de afdeling Milieu-inspectie mede te delen wat de vermeende oorzaken van de verontreiniging waren en welke maatregelen het bedrijf reeds had genomen of van plan was te nemen.

Door de VITO werd een risico-evaluatie in verband met de bodemverontreiniging opgemaakt. Gelet op de analyseresultaten en de resultaten van de risico-evaluatie werd het bedrijf op 24 augustus 1995 door de afdeling Milieu-inspectie aangemaand om in samenspraak met de OVAM verder onderzoek uit te voeren, waarbij onder andere bijkomende peilputten langs de terreingrenzen moesten worden geboord.

*(Antwoord Wivina Demeester-De Meyer : Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 3 van 30 oktober 1997, blz. 439 – red.)*